

29 Δεκεμβρίου 1845

Το Τέξας γίνεται πολιτεία των ΗΠΑ

Ο αποκλεισμός των αγγλικών προϊόντων από τον Ναπολέοντα, στην Ευρώπη, έθρεψε ένα πλήθος Αμερικανών λαθρεμπόρων (1810). Με τον καιρό, οι Ηνωμένες Πολιτείες απέκτησαν εμπορικό στόλο και διακήρυξαν την ελευθερία του εμπορίου, αμφισβητώντας την αγγλική κυριαρχία στις θάλασσες. Ταυτόχρονα, οι άποικοι προχωρούσαν προς τη Δύση κατακτώντας νέα εδάφη. Αναπόφευκτα, ξέσπασε νέος αγγλοαμερικανικός πόλεμος (1812), που έληξε χωρίς νικητές (1814). Όμως, από την έναρξη του πολέμου έως το 1821, έξι νέες πολιτείες προσχώρησαν στις αρχικές, ενώ, στα 1819, η Ισπανία παραχώρησε τη Φλόριντα, επιτρέποντας στις ΗΠΑ να ελέγχουν τον κόλπο του Μεξικού. Μια νέα μεγάλη δύναμη είχε δημιουργηθεί.

Στην Κεντρική και Νότια Αμερική, οι ισπανικές αποικίες σήκωναν κεφάλι. Οι Ευρωπαίοι ανησύχησαν. Αντιμετώπιζαν ακόμα και επέμβαση. Ο από το 1817 πρόεδρος των ΗΠΑ, Ιάκωβος Μονρόε (1758-1831), διακήρυξε την αντίθεσή του, διατυπώνοντας το περίφημο «δόγμα Μονρόε» (2 Δεκεμβρίου 1823): Οι Αμερικανοί δεν επρόκειτο να επέμβουν σε ενδοευρωπαϊκές διενέξεις. Απαιτούσαν, όμως, οι Ευρωπαίοι να μην επεμβαίνουν στις αμερικανικές υποθέσεις.

Το δόγμα αυτό αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, για δεκαετίες. Παράλληλα, βοήθησε τις ΗΠΑ να επεκταθούν και να αναπτυχθούν με ηρεμία. Στα 1830, ο πληθυσμός τους έφτανε τα δώδεκα εκατομμύρια κατοίκους, έναντι των τεσσάρων που είχαν, το 1790, οι αρχικές 13 πολιτείες.

Ήταν γύρω στα 1830, όταν περίπου 20.000 άποικοι πέρασαν τα σύνορα κι εγκαταστάθηκαν στη μεξικανική επαρχία του Τέξας. Πήγαν εκεί μαζί με τους δούλους τους, παρ' όλο που η δουλεία απαγορευόταν στο Μεξικό. Οι Μεξικανοί προσπάθησαν να τους συνετίσουν. Οι άποικοι πήραν τα όπλα, νίκησαν τον μεξικανικό στρατό και, το 1836, διακήρυξαν την

ανεξαρτησία του Τέξας. Εννιά χρόνια αργότερα, το Τέξας ζήτησε να μπει στην ένωση των ΗΠΑ. Τον Φεβρουάριο του 1845, το αμερικανικό κοινοβούλιο δέχτηκε. Τον Μάρτιο, το Μεξικό κήρυξε τον πόλεμο στις ΗΠΑ. Στις 29 Δεκεμβρίου του 1845, το Τέξας αναγνωριζόταν νέα πολιτεία των ΗΠΑ.

Ο πόλεμος συνεχίστηκε ως το 1848, οπότε οι Αμερικανοί έφτασαν ως τη μεξικανική πρωτεύουσα. Οι νικημένοι υποχρεώθηκαν να παραχωρήσουν, εκτός από το Τέξας, και τη Βόρεια Καλιφόρνια καθώς και το Νέο Μεξικό. Την ίδια χρονιά, οι Αμερικανοί άποικοι έφταναν ως το Όρεγκον, στα βόρεια. Μέσα σε τρία χρόνια, οι ΗΠΑ απλώθηκαν ως τον Ειρηνικό. Όμως, ο διχασμός υπέβασκε. Η δουλεία που είχε γίνει αφορμή ν' αποκτηθούν όλ' αυτά τα εδάφη, θα γινόταν και η αιτία ενός μακρόχρονου εμφυλίου. Από το 1830, η κατοχή δούλων απαγορευόταν στις βόρειες πολιτείες.

1170: Ο αρχιεπίσκοπος του Καντέρμπουρι, Τόμας Μπέκετ, δολοφονείται την ώρα που προσευχόταν, από τέσσερις πιστούς στον βασιλιά Ερρίκο Β' αριστοκράτες. Είχε γεννηθεί στις 21 Δεκεμβρίου του 1118.

1721: Γεννιέται η Μαντάμ ντε Πομπαντούρ (Ιωάννα Αντουανέτα Πουασόν). Ήταν ερωμένη του βασιλιά Λουδοβίκου ΙΕ' και ουσιαστικά κυβερνούσε την Γαλλία. Πέθανε στις 15 Απριλίου του 1764.

1796: Λήγει άδοξα η απόβαση στην Ιρλανδία του Γάλλου στρατηγού Λάζαρου Ος (1768 - 1797).

1911: Ο Σαν Γιατ Σεν γίνεται πρώτος πρόεδρος της Δημοκρατίας της Κίνας.

1937: Τίθεται σε ισχύ το σύνταγμα της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας.

1944: Σοβιετικά τανκς κυριεύουν την Βουδαπέστη κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

1972: Δεκαέξι επιζώντες από πρόσκρουση αεροπλάνου στις Άνδεις στις 13 Οκτωβρίου, τελικά σώζονται. Οι ίδιοι αποκάλυψαν αργότερα ότι επέζησαν επειδή τρέφονταν με τις σάρκες των νεκρών συντρόφων τους.

1989: Ο θεατρικός συγγραφέας Βάτσλαβ Χάβελ, ένας από τους επικεφαλής της «βελούδινης επανάστασης», ορκίζεται πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας.

2014: Η ελληνική Βουλή αδυνατεί να εκλέξει πρόεδρο δημοκρατίας, καθώς, στην τρίτη

ψηφοφορία, η υποψηφιότητα του Σταύρου Δήμα συγκεντρώνει 168 θετικές ψήφους (όσες και στη δεύτερη), αντί των τουλάχιστον 180 που απαιτούνται. Είναι η πρώτη φορά που προταθείς από την κυβέρνηση υποψήφιος αποτυγχάνει να εκλεγεί. Ο πρωθυπουργός ανακοινώνει την 25^η Ιανουαρίου 2015 ως ημερομηνία εκλογών.

Η 29^η Δεκεμβρίου στον πολιτισμό

29 Δεκεμβρίου 1983

Οι ΗΠΑ αποχωρούν από την UNESCO

Η United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Ηνωμένων Εθνών Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός), UNESCO, ιδρύθηκε το 1946 με έδρα το Παρίσι και αρχικό σκοπό την ανοικοδόμηση των ευρωπαϊκών σχολείων, μουσείων και βιβλιοθηκών που καταστράφηκαν στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Οι δραστηριότητές της επεκτάθηκαν στην ενθάρρυνση της διακίνησης των ιδεών και της γνώσης, με παράλληλη προσπάθεια για την καταπολέμηση της φτώχειας, του αναλφαριθτισμού και της υπανάπτυξης.

Χρηματοδότησε την τιτάνια προσπάθεια της μεταφοράς του αιγυπτιακού Αμπού Σιμπέλ σε

άλλο σημείο, ώστε να μην καλυφθεί από τα νερά του φράγματος του Ασουάν (1972) και καθόρισε τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικού κάλλους που πρέπει να τυχαίνουν κυβερνητικής προστασίας. Επικεντρώθηκε στις χώρες του Τρίτου Κόσμου, όπου παρουσιάζονται και τα μεγαλύτερα προβλήματα, με αποτέλεσμα οι Ηνωμένες Πολιτείες να την κατηγορήσουν για «αντιδυτική» πολιτική.

Στις 29 Δεκεμβρίου 1983, οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν ότι παύουν να χρηματοδοτούν την οργάνωση και αποχωρούν από αυτή στα τέλη του 1984. Τις ακολούθησαν πειθήνια η Βρετανία και η Σιγκαπούρη (1985). Ο οργανισμός συνέχισε απτόητος το έργο του κι ανοίχτηκε σε νέους ορίζοντες. Στα 1997, η νίκη των Εργατικών στη Βρετανία σήμανε την επιστροφή της χώρας στην UNESCO. Οι ΗΠΑ επανέκαμψαν το 2003.

1800: Γεννιέται ο Αμερικανός Τσαρλς Γκουντγιάρ, εφευρέτης των ομώνυμων λάστιχων για αυτοκίνητα.

1876: Γεννιέται ο Ισπανός παγκοσμίου φήμης τσελίστας και συνθέτης, Πάμπλο Καζάλς. Έφυγε από την Ισπανία μόλις ξέσπασε ο Εμφύλιος πόλεμος και δεν ξαναγύρισε ποτέ. Πέθανε στις 22 Οκτωβρίου του 1973.

1952: Πωλείται στις ΗΠΑ το πρώτο τρανζίστορ.

1972: Εκδίδεται για τελευταία φορά μετά από 36 χρόνια κυκλοφορίας, το εβδομαδιαίο εικονογραφημένο περιοδικό «Λάιφ».

2006: Σε ηλικία 87 χρόνων, πεθαίνει ο Μάριος Πλωρίτης. Βαθιά δημοκρατικός, υπήρξε συνιδρυτής του Θεάτρου Τέχνης του Κάρολου Κουν και είχε μεταφράσει δεκάδες θεατρικά έργα. Παράλληλα, είχε σημαντική πορεία στη δημοσιογραφία, μεταξύ άλλων ως κριτικός θεάτρου και πολιτικός αρθρογράφος.

2020: Σε ηλικία 98 χρόνων, πεθαίνει ο διάσημος Γάλλος σχεδιαστής μόδας, Πιέρ Καρντέν. Είχε γεννηθεί το 1920 στην Ιταλία.

2022: Σε ηλικία 82 χρόνων, πεθαίνει ο Βραζιλιάνος Πελέ (Έντσον Αράντες Ντον Νασιμέντο), ο καλύτερος ποδοσφαιριστής του κόσμου. Μεγαλούργησε με την εθνική της χώρας του και την ομάδα Σάντος τις δεκαετίες του '50 και του '60.